

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

98.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 16-го Декабря. — 1847 — Wilno. WTOREK, 16-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 9-го Декабря.

Высочайшая Грамота.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКІЙ,

и проч., и проч., и проч..

Нашему Дѣйствительному Тайному Совѣтнику
Графу Блудову.

Общепользные и ревностные труды ваши на поприщѣ служенія Престолу и Отечеству въ высшихъ государственныхъ должностяхъ; всегда обращали на васъ особенное Наше вниманіе. Оцѣняя усердіе ваше и опытность въ дѣлахъ, Мы избрали васъ для исполненія важнаго порученія, которое требовало какъ глубокаго познанія началъ законодательства, такъ и зрѣлаго обсужденія многосложныхъ и разнородныхъ соображеній. Сіе трудное порученіе исполнили вы соответственно ожиданіямъ Нашимъ, направивъ возложенные на васъ переговоры съ Римскимъ Дворомъ, въ качествѣ Главнаго Уполномоченнаго Нашего, къ благой цѣли, указанной вамъ Нашими предначертаніями. Условія, подписанныя вами въ Римѣ, дали надлежащее развитіе тѣмъ началамъ, кои Мы положили лично при свиданіи Нашемъ съ покойнымъ Папою Григоріемъ XVI. Такимъ образомъ, освѣщены обоюднымъ соглашеніемъ постановленія, которыя послужатъ отнынѣ основаніемъ Іерархическаго и Духовнаго Управленія Римско-Католической Церкви въ Имперіи, и ознаменуютъ Нашимъ вѣроподаннымъ сего исповѣданія неусыпную и отеческую заботливость Нашу о духовныхъ ихъ потребностяхъ и благосостояніи. Во изъявленіе признательности Нашей за столь важную заслугу, Мы Всемилостивѣйше жалуемъ вамъ алмазами украшенные знаки ордена Св. Апостола Андрея Первозваннаго. Препровождая оныя присемъ, пребываемъ къ вамъ благосклонны.

На подлинной собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО
ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано :

НИКОЛАЙ.

Контрасигнировалъ: Канцлеръ Орденовъ
Князь Волконской.

Въ С. Петербургѣ,
5-го Декабря 1847 года.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 9-go Grudnia.

NAJWYŻSZY DYPLMAT,

Z BOŻEJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI

i t. d. i t. d. i t. d.

Na szemu Rzeczywistemu Rodzcy Tajnemu Hrabiemu
Błudowowi.

Ogólnie pożyteczne i gorliwe trudы wasze na polu służby Tronowi i Ojczyźnie, w wyższych obowiązkach publicznych, zwracały zawsze na was szczególną Naszą uwagę. Oceniając gorliwość waszą i doświadczenie w interesach, wybraliśmy was dla spełnienia ważnego poruczenia, które wymagało zarówno głębokich znajomości zasad prawodawstwa, jako też dojrzałego rozstrząśnienia powikłanych i różnorodnych stosunków. To trudne poruczenie wypełniście odpowiednio Naszemu oczekiwaniu, przywiódłszy zdane na was układy z Dworem Rzymskim, w stopniu Głównego Naszego Pełnomocnika, ku dobremu celowi, wytkniętemu wam przez Nasze instrukcje. Warunki podpisane przez was w Rzymie, dały należyte rozwinięcie tym zasadom, któreśmy My położyli osobiście przy widzeniu się Naszém z zeszłym Papieżem Grzegorzem XVI. Tym sposobem, uświęcone zostały przez zobowiązanie zgołą postanowienie, które posłużą na przyszłość na zasadę Hierarchicznego i Dachownego Zarządu Rzymsko-Katolickiego Kościoła w Cesarstwie, i dowiodą Naszym wiernym poddanym tego wyznania, niezmordowanej i ojcowskiej troskliwości Naszej o ich duchowne potrzeby i pomyślność. Na okazanie wdzięczności Naszej za tak ważną służbę, Najmiłostwiej nadajemy wam bryllantami ozdobione znaki Orderu Sв. Andrzeja Apostoła pierwszego wezwania. Przesyłając je przytém, zostajemy ku wam przychylni.

Na oryginalne własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI
ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

Kontrasygnował: Kancelarz Orderów
Хиже Волконский.

W St. Petersburgu,
5-go Grudnia 1847 roku.

Высочайшими Грамотами, 19-го Октября, Всемилостивѣе пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 1-й степени, Генераль-Маіоры: Командующій Запасною Дивизією 6-го Пѣхотнаго Корпуса, *Святославъ-Штеинъ*, и Командиръ 2-й Бригады 16-й Пѣхотной Дивизіи, *Падейскій*, и ордена Св. Станислава 1-й степени, Командиръ Дворянскаго Полка, Генераль-Маіоръ *Грессеръ*.

— Исправляющій должность Виленскаго Гражданскаго Губернатора, Статскій Совѣтникъ *Бѣлицевъ*, Всемилостивѣе пожалованъ, 6-го Декабря, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, съ утвержденіемъ въ настоящей должности.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 30-го Ноября, состоящій по особымъ порученіямъ при Главнокомандующемъ Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, Генераль-Маіоръ *Вѣлескій 4-й*, назначенъ Кутаисскимъ Военнымъ Губернаторомъ, Управляющимъ и гражданскою частию, на мѣсто умершаго Генераль-Маіора *Энехо*, который исключенъ изъ списковъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 25-го Ноября, Помощникъ Попечителя Московскаго Учебнаго Округа, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Головастовъ*, назначенъ Попечителемъ того округа, и Статскій Совѣтникъ *Коркуновъ*, утвержденъ въ званіи Адъюкта Отдѣленія Русскаго Языка и Словесности при Императорской Академіи Наукъ, со 2-го Октября 1847 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 17-го Ноября, Командиръ 5-го Пѣхотнаго Корпуса, Генераль отъ Инфантеріи *Лидерсъ 1-й*, уволенъ въ отставку, для излеченія болѣзни, за границу, въ Италію, на четыре мѣсяца.

Въ собраніи Русскаго Географическаго Общества, бывшемъ 12 Ноября, подъ предсѣдательствомъ Г. Помощника Предсѣдателя Генераль-Адъютанта *О. П. Литке*, присутствовали 98 Членовъ. По волѣ Государя Великаго Князя Предсѣдателя Общества, передано было въ Общество представленіе на имя Его Императорскаго Высочества отъ С. Петербургскихъ Градскаго Главы и Купеческаго Старшины, отъ 29-го Октября 1847 г., слѣдующаго содержанія:

„Ваше Императорское Высочество!

„Состоящее подъ Высокимъ покровительствомъ Вашего Высочества Русское Географическое Общество, поставивъ себя одною изъ главныхъ цѣлей дѣятельности, собраніе и распространеніе статистическихъ свѣдѣній о Россіи, бесомынно принесть своими изслѣдованіями и учеными трудами практическую пользу и для торговаго сословія, раскрывъ и опредѣливъ нынѣшнее положеніе, средства и подробности отечественной торговли внутри Имперіи.

„С. Петербургская Городская Общая Дума, по Отдѣленію купеческому, желая и съ своей стороны содѣйствовать Обществу въ столь полезномъ дѣлѣ, составила 17-го истекшаго Сентября приговоръ, коимъ, опредѣливъ изъ общественныхъ своихъ доходовъ одновременно пять тысячъ рублей серебромъ, уполномочила насъ просить Русское Географическое Общество принять это пожертвованіе отъ имени всего столичнаго купечества.

„Повергая такую готовность сочленовъ нашихъ Высокому воззрѣнію Вашего Императорскаго Высочества, смѣемъ присовокупить, что С. Петербургское купечество почтеть себя счастливымъ, если этимъ слабымъ дѣйствіемъ оно можетъ принести пользу Обществу, трудящемуся для блага Россіи.

„Съ чувствомъ безпредѣльнаго высокопочтанія и благоговѣнной преданности, имѣемъ счастье именоваться.

Вашего Императорскаго Высочества
всеподданнѣйшіе слуги
(Подписано) *Василій Жуковъ*,
Илья Глазуновъ.

Его Императорское Высочество изволило отвѣчать на это представленіе слѣдующимъ рескриптомъ:

„Господамъ С. Петербургскимъ Градскому Главѣ и Купеческому Старшинѣ.

„Получивъ при представленіи вашемъ приговоръ Купеческаго Отдѣленія Городской Общей Думы о пожертвованіи въ пользу Русскаго Географическаго Общества пяти тысячъ рублей серебромъ изъ общественныхъ суммъ купечества, и признавая съ особеннымъ

Przez Najwyższe Dyploma, 19-go Października, Najłaskawiej mianowani Kawalerami: Orderu Św. Anny 1-jej klasy, Jenerał-Majorowie: Dowódca Dywizją Zapasową 6-go Korpusu Piechoty, *Światosław Sztajin* i Dowódca 2-jej Brygady 16-jej Dywizji Piechoty, *Padejski*;— Orderu Św. Stanisława 1-jej klasy, Dowódca Półku Dworzanskiego, Jenerał-Major *Gresser*.

— Sprawujący obowiązki Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, Radca Stanu *Bieliczew*, Najłaskawiej mianowany, 6-go Grudnia, Rzeczywistym Radcą Stanu, z utwierdzeniem na w dotychczasowy obowiązek.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 30-go Listopada, zostający do szczególnych poleceń przy Głównodowodzącym Oddzielnym Korpusem Kaukaskim, Jenerał-Major *Bielowski 1-szy*, mianowany został Wojennym Gubernatorem Kutaiskim, Zarządzającym zarazem i wydziałem cywilnym, w miejsce zmarłego Jenerał-Majora *Especho*, który został wykreślony z listy służbowej.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 25-go Listopada, Pomocnik Kuratora Moskiewskiego Okręgu Naukowego, Rzeczywisty Radca Stanu *Golochwastow*, mianowany Kuratorem tegoż Okręgu, a Radcą Stanu *Korkunow*, zatwierdzony w stopniu Adjunkta Oddziału Języka Rossyjskiego i Literatury przy Cesarzskiej Akademii Nauk, od dnia 2 Października 1847 roku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, w dniu 17-m Listopada wydany, Dowódca 5-go Korpusu Piechoty, Jenerał Piechoty *Liders 1*, otrzymał urlop za granicę, na cztery miesiące, dla odbycia kuracji we Włoszech.

Na posiedzeniu Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego, odbytém d. 12-go Listopada, pod prezydencją P. Pomocnika Prezesa, Jenerał-Adjutanta *Lütke*, znajdowało się 98 Członków.— Z woli WIELKIEGO XIĘCIA, Prezesa Towarzystwa, złożone było Towarzystwu przedstawienie na imię Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, od St. Petersburgskich: Głowy Miasta i Starszego Kupieckiego, z d. 29-go Października r. b., następnjej treści:

„WASZA CESARSKA WYSOKOŚCI!

„Zostając pod Wysoką opieką WASZEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Towarzystwo Geograficzne Rossyjskie, obracając się za jeden z głównych celów działania, zebranie i rozszerzenie wiadomości statystycznych o Rossyi, przynieść niewątpliwie, przez swe badania i prace naukowe, pożytek praktyczny i dla stanu handlowego, wykrywając i oznaczając obecny stan, środki i szczegóły handlu krajowego wewnątrz Cesarstwa.

„Rada Ogólna miejska Petersburgska, w wydziale kupieckim, pragnąc także ze swęj strony dopomóc Towarzystwu w tak pożytecznym dziele, uchwaliła w dniu 17-m Września postanowienie, mocą którego, przeznaczając z ogólnych swych dochodów jednorazowo pięć tysięcy rubli srebrem, upoważniła nas, abyśmy prosili Towarzystwo Geograficzne Rossyjskie o przyjęcie takowej ofiary, uczynionej w imieniu wszystkich kupców stolicy.

„Przedstawiając taką gotowość społeczników naszych pod Wysokie uznanie WASZEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, ośmielamy się nadmienić, że kupiectwo St. Petersburgskie poczta siebie za szczęśliwe, jeżeli szczerą ofiarę będzie mogło przynieść korzyść Towarzystwu, pracującemu dla dobra Rossyi.

„Z uczuciem nieograniczonego głębokiego uszanowania i serdecznego przywiązania, mamy szczęście mienić się.

WASZEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI
najpoddański służy
(podpisano) *Bazy i Żukow*,
Eliasz Gluznow.”

Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ, na przedstawienie takowe, raczył odpowiedzieć następnym reskryptem:

„Do Panów St. Petersburgskich: Głowy Miasta i Starszego Kupieckiego.

„Otrzymawszy przy przedstawieniu waszém uchwałę wydziału kupieckiego Rady Ogólnej Kupieckiej o ofiarowaniu na rzecz Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego pięciu tysięcy rubli srebrem, z funduszów ogólnych kupiectwa, i widząc, ze szczególnem zadowoleniem, w ofierze

удовольствием въ этомъ приношеніи новое доказательство просвѣщеннаго усердія сего сословія ко всему, что имѣетъ цѣлю благо Россіи, равно всеми нами любимой, Я поручаю вамъ изъяснить почетному С. Петербургскому купечеству, въ лицѣ его представителей, искреннюю признательность Мою и Русскаго Географическаго Общества, за новыя средства, предоставленныя полезнымъ трудамъ Общества.

„Побываю къ вамъ навсегда доброжелательнымъ.

На подлинномъ рукою Его Императорскаго Высочества написано:

КОНСТАНТИНЪ.

Царское Село,
10 Октября 1847 года.

Совѣтъ Русскаго Географическаго Общества, получивъ поманутое представленіе, постановилъ: отъдать жертвуемую купечествомъ сумму согласно желанію жертвователей „на статистическія работы съ цѣлю раскрытія и опредѣленія нынѣшняго положенія, средствъ и потребностей отечественной торговли внутри Имперіи“.

Т и ф л и с ъ.

18-го Октября, въ 6 часовъ по полудни, возвратился къ намъ Г. Намѣстникъ Кавказскій, послѣ пятидесятидневнаго пребыванія въ дѣйствующихъ отрядахъ въ Дагестанѣ и на Кавказской Линіи. Въмѣстѣ съ Его Сіятельствомъ прибыла и супруга его, Княгиня Елисавета Кеаверьевна Воронцова. Народъ встрѣтилъ Ихъ Сіятельства за Московскою Заставой, и сопровождалъ до дома Главнокомандующаго радостными кликами ура!

В и л ь н а.

Управленіе Бѣлорускаго Учебнаго Округа считаетъ долгомъ объявить родителямъ и родственникамъ дѣвницъ, обучающихся во второмъ Виленскомъ Образцовомъ Пансіонѣ Германовъ, что заведеніе это, по Высочайшему повелѣнію, съ 1-го Января будущаго 1848 года поступаетъ въ непосредственное завѣдываніе Училищнаго Начальства и что, съ опредѣленіемъ въ Пансіонѣ сей особой Начальницы, оныя будутъ оставаться въ прежнемъ помѣщеніи, и въ отношеніи къ курсу ученія и содержанію воспитанницъ не подвергнется никакимъ особымъ измѣненіямъ; а потому находящіяся въ ономъ нынѣ пансіонерки и приходившія ученицы, по окончаніи наступающихъ праздниковъ, могутъ снова вѣстись въ означенный Пансіонъ и будутъ приняты въ оный безпрепятственно, съ сохраненіемъ до истеченія нынѣшняго учебнаго года заключенныхъ ими съ прежними содержателями сего Пансіона Германовъ условій; желающіе же вновь помѣстить дѣтей своихъ въ это заведеніе, могутъ обратиться съ прошеніями о семъ къ Директору Виленскаго Дворянскаго Института.

Попечитель Бѣлорускаго Учебнаго Округа
Груберъ,
Правитель Канцеляріи Годеніусъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 5 Декабря.

27-го числа с. н., здѣсь торжественно праздновано было бракосочетаніе графа Коллоредо, бывшаго посланника при С. Петербургскомъ дворѣ, съ графинею вдовою Собанскою. Говорятъ также о помолвкѣ секретаря посольства барона Лебзелтерна, съ богатою Русскою дамою.

Делбергъ, 3 Декабря.

Галиційскій губернаторъ, гр. Францъ Стадіонъ, посѣщаетъ нынѣ округи, подвергнушія болѣе прочихъ голоду и болѣзнямъ. Смертность въ вадовицкомъ округѣ еще продолжается; въ продолженіе нынѣшняго года до послѣднихъ чиселъ Октября, изъ числа 328,640 жителей, умерло уже 60,820 чел. Нѣкоторые деревни совершенно опустыли. Болѣе всего свирѣдствуютъ здѣсь—тифусъ и повось. Правительствомъ предпринимаются всѣ мѣры для облегченія нищеты и отвращенія болѣзней.

тѣй новы доводъ свѣтлѣй стану купецкаго горliwościо wszystko, co ma na celu dobro Rossyi, zarówno przez wszystkich nas miłowanęj, Poruczam wam, abyscie oświadczyli zacnemu kupiectwu St Petersburgskiemu, w osobie jego przedstawicieli, szczerą wdzięczność Moją i Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego, za nową pomoc, udzieloną pożytecznymъ Towarzystwa pracomъ.

„Pozostaje ku wamъ na zawsze życzliwymъ.“

Na oryginalne ręką Jego Cesarzkiej Wysokości napisano:

KONSTANTYN.

Carskie-Sioło,

10-go Listopada 1847 r.

Rada Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego, otrzymawszy rzeczonye przedstawienie, uchwaliła; zachować ofiarowaną przez stan kupiecki summe, stosownie do życzenia ofiarujących, „na roboty statystyczne, w celu wykrycia i oznaczenia obecnego stanu, srodkowъ i potrzeb handlu krajowego wewnątrz Cesarstwa.“

Z T i f l i s u.

Dnia 18-go Października, o godzinie 6 ej z południa, powrócił do nas Namiestnikъ Kaukaski, po pięciu miesięcznymъ pobycie przy wojskachъ działającychъ wъ Дагестаніе і на Линіи Kaukaskiej. Razemъ z Namiestnikiemъ przybyła jego małżonka, Księżna Elżbieta Woroncowa. Lud spotkał oboje Książętwo zъ rogatkami Moskiewskimi, i towarzyszyłъ imъ do domu Głównodowodzącego, zъ radośniami okrzykami ура!

W i l ь n o.

Zarządъ Białoruskiego Naukowego Okręgu poczytuje за обовязекъ заавдоміе родзцеівъ і крелныхъ Пауіен, знаадуячыхъ сіе для науки wъ drugimъ Wileńskimъ Wzorowymъ Pensyonie Hermanowъ, iż zakładъ ten, wъ skutekъ Najwyższego rozkazu, od 1-go Stycznia następującego 1848 roku, będzie przyjęty podъ bezpośrednie заавдываніе Zwierzchności Szkolnej, і że po naznaczeniu dlań osóbnęj Instytutorki, pozostanie і nadal wъ dotychczasowymъ lokalu, oraz, że takъ co do kursu naukъ, jako też utrzymania wychowania, nie ulegnie żadnymъ osobnymъ zmianomъ; przeto знаадуяче сіе obecnie wъ nimъ pensyonarki і przychodzące uczennice, po skończonychъ następująчыхъ świętachъ, mogą znouwъ przybywać do rzeczonego Pensyonu, gdzie będą przyjęte bezъ żadnej przeszkody, zъ zachowaniem до końca teraźniejszego szkolnego roku zawartychъ przez nie zъ byłymi Instytutorami Hermanami warunkówъ; życzący zaś na nowo umieścić wъ tymъ zakładzie swe dzieci, zechcą udać сіе wъ tymъ celu zъ prośbami do Dyrektora Wileńskiego Dworzańskiego Instytutu.

Kurator Białoruskiego Naukowego Okręgu, *Gruberъ.*

Sekretarzъ Kancellarji *Hodeniusъ.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A u s t r i a.

Wiedeń, 5 grudnia.

W d. 27 z. m. obchodzone tu było uroczyste małżeństwo Hrabiego Collorredo, byłego Posła przy dworze Petersburgskimъ, zъ Hrabinią wdową Sobańską. Mówią także о zaręczynachъ Barona Lebzelternъ, Sekretarza poselstwa, zъ bogatą dziedziczką Rossyjską.

Lwów, 3 grudnia.

Gubernatorъ Galicyi, Hr. Fran. Stadion, objeżdża cyrkulę najwięcej klęską głodu і chorobą dotkniętą. Śmiertelność wъ cyrkule Wadowickimъ nie ustala jeszcze; wъ ciągu roku bież., do końca Października, zъ liczby 328,640 mieszkańców, umarło już 60,820. Niektóre wsie zupełnie są puste. Tyfus і biegunka są panującymi chorobami. Rządъ przedsięwzięł wszelkie dla ulżenia nędzy і usmierzzenia grassująчыхъ choróbъ.

Франція.

Парижъ, 7 Декабря.

Вчера Король занимался нѣсколько часовъ съ министрами, послѣ чего снова возвратился въ Сенъ-Клу, гдѣ дворъ еще и теперь находится.

— Посланики: Неаполитанскій и Датскій, представлялись третьяго дня Королю и Королевѣ. Принцъ Жуэвильскій посѣтилъ вчера морскаго министра.

— Въ *Jou. nal des Déb. ts* напечатано: „Неаполитанскій посланикъ герцога Сера-Каприола получилъ отъ своего Государя повелѣніе немедленно прибыть въ Неаполь. Говорятъ, что герцогъ Каприола, извѣстный по своимъ охранительнымъ правиламъ, будетъ назначенъ Вице-Королемъ Сициліи. Знаменитый мужъ сей приобрѣлъ общее уваженіе всѣхъ, кои имѣли случай бывать въ его домѣ.“

— Адъютантъ Короля, генераль Дюма, неизбранный въ должность депутата въ Рошфортъ, будетъ пожалованъ въ званіе пера Франціи.

— Въ центральномъ комитетѣ реформы выборовъ, сдѣлано предложеніе, чтобы еще до открытія палаты устроено было 12 реформистскихъ пиршествъ въ 12-ти парижскихъ частяхъ.

— Назначенный недавно въ Туринъ посланикомъ, Г. Наполеонъ Дюшатель, отказался отъ сего поста, что, по словамъ *Constitutionnel*, произошло по слѣдующему поводу: Г. Гизо, подписавъ назначеніе Г. Дюшателя, отозвался будто бы къ нѣкоторымъ консервативнымъ депутатамъ такимъ образомъ: „Я назначилъ Г. Дюшателя посланикомъ въ Туринъ; это погрѣшность, но я былъ вынужденъ.“ Этотъ отзывъ произвелъ въ семействѣ Г. Дюшателя и въ дипломатическомъ корпусѣ столь сильное впечатлѣніе, что вновь назначенный посланикъ не принялъ сей должности и предпочелъ остаться Тулузскимъ Префектомъ, а братъ его, министръ внутреннихъ дѣлъ хотѣлъ подать въ отставку. Но *Commerce* и *Pat. ie* пишутъ, что, Г. Гизо просилъ извиненія у графа Дюшателя за обидное выраженіе на счетъ его брата, который пынтъ дѣйствительно назначенъ посланикомъ въ Мадридъ, и такимъ образомъ миновалъ угрожавшій министерскій переломъ.

— Послѣ скончавшагося маршала Удино, герцога Реджіо, между прочими достопримѣчательностями нашли трубку Собѣскаго. Король Іоанъ Собѣскій, по освобожденіи Вѣны отъ Турковъ, въ 1683 году, подарилъ городу, въ память своего пребыванія, свою трубку, которую онъ курилъ предъ сраженіемъ. При вторичномъ занятіи Вѣны французскими войсками, городъ въ знакъ благодарности къ маршалу Удино за сохраненіе примѣрнаго порядка, хотѣлъ поднести ему на память какой либо подарокъ; маршалъ избралъ трубку знаменитаго воина, которая и была ему подарена.

— Правительство предписало Академіи Наукъ произвести опыты надъ свойствами изобрѣтеннаго недавно въ Единбургѣ *Хлороформа*, который относительно лишени чувства боли при операціяхъ, не только ни въ чемъ неуступаетъ стрѣному эфиру, но напротивъ имѣетъ важныя предъ нимъ преимущества. Академія по произведеніи многихъ опытовъ объявила, что приписываемыя хлороформу свойства дѣйствительны.

9 Декабря.

Въ сегодняшнихъ журналахъ сообщаютъ, что дворъ переѣдетъ 11 с. м. изъ Сенъ-Клу въ Тюльерійскій дворецъ, на зимнее пребываніе.

— Министръ-резидентъ великаго герцога Тосканскаго, г-нъ Перуцци, отправился сегодня въ Брюссель, по порученію своего двора. Говорятъ, что великій герцогъ принялъ на себя посредничество по недоразумѣніямъ, возникшимъ между Римскимъ дворомъ и Бельгією.

— Маршалъ Бюжо, невывѣзавшій почти никуда со времени прибытія своего изъ Алжира во Францію, былъ недавно въ Бордо, и сказалъ своимъ знакомымъ, что, немедленно по открытіи палаты, онъ поѣдетъ въ Парижъ.

— По извѣстіямъ, полученнымъ изъ Алжира отъ 1 Декабря, подтверждаются извѣстія о новомъ положеніи дѣлъ въ Марокко, о движеніи тамошнихъ войскъ противъ Абд-эль-Кадера и объ угрожающей ему опасности. Въ Алжиръ разнесся даже слухъ, который мы почитаемъ преждевременнымъ, будто эмиръ изъявилъ намѣреніе покориться герцогу Омальскому. Не-

Франція.

Парижъ, 7 grudnia.

Wczoraj pracował Król kilka godzin z Ministrami, poczem znowu wrócił do St. Cloud, gdzie jeszcze dwór bawi.

— Zawczoraj, Posłowie: Neapolitański i Duński, mieli posłuchanie u Króla i Królowej. Xiążę Joinville odwiedził wczoraj Ministra morskiego.

— Z *Journal des Débats*: Xiążę Serra-Capriola, Poseł Neapolitański, śpiesznie powołany został przez swego Monarchę. Mówią, że pomieniony Xiążę, znany ze swoich zasad zachowawczych, mianowany będzie Wice-Królem Sycylii. Znacomity ten mąż zjednał sobie powszechny szacunek wszystkich tych osób, które miały sposobność poznać bliżej jego gościnność i uprzejmość.

— Generał Dumas, adjutant Królewski, który się na wyborach deputowanego w Rochefort nie utrzymał, mając mianowany l'arem.

— W centralnym komitecie do reformy wyborów, zaproponowano, aby jeszcze przed otwarciem zgromadzenia Izb wyprawione zostały 12 uczt reformistowskich w 12 cyrkulach Paryża.

— Mianowany niedawno Posłem w Turynie, P. Napoleon Duchatel, rzekł się tój posady. Według dziennika *Constitutionnel*, następujący miał być powód tego zrzeczenia się: P. Guizot podpisawszy nominacyą P. Duchatel, odezwać się miał do kilku konserwacyjnych Deputowanych: „Mianowałem P. Duchatel Posłem w Turynie; jest to błąd, ale musiałem.“ To wyrażenie sprawiło w familii P. Duchatel i w ciele dyplomatycznem tak wielkie wrażenie, że nowo-mianowany nie przyjął tój posady i wolał pozostać Prefektem w Tuluzie, brat zaś jego, Minister spraw wewnętrznych, podać się miał do dymissyi. Dzienniki *Commerce* i *Patrie* utrzymują, że P. Guizot przeprosił formalnie Hrabiego Duchatel za obrażające wyrażenie względem jego brata, który został teraz rzeczywicie mianowany Posłem w Madrycie, i tym sposobem zastraszające przesilenie ministerjalne minęło.

— Po zmarłym Marszałku Oudinot, Xięciu Reggio, między innemi osobliwościami, znalazła się w jego spuściznie fajka Sobieskiego. Król Jan Sobieski, po oswoobodzeniu Wiednia od Turków roku 1683, подарował miastu na pamiątkę swego pobytu, fajkę swoją, którą palił w dzień bitwy. Za powtórne zajęcie Wiednia przez wojsko Napoleona, miasto przez wdzięczność dla Marszałka Oudinot, za utrzymanie wzorowego porządku, chciało mu ofiarować na pamiątkę dar jaki; Marszałek wybrał fajkę sławnego wojownika, i ta mu darowaną została.

— Akademia umiejętności wezwana została przez rząd do przedsięwzięcia doświadczeń w celu rozpoznania przymiotów wynalezionego niedawno w Edyburgu; *Chloroformu*, który, pod względem odejmowania czucia przy operacyach, nie tylko nie ustępuje w niczem eterowi siarczannemu, ale owszem ma być łatwiejszy do zastosowania. Jakoż akademia, po odbytych wielu doświadczeniach, oświadczyła, że własności przypisywane chloroformowi są rzeczywiste.

Dnia 9 grudnia.

Dzisiejsze dzienniki udzielają wiadomość, że dwór zjedzie 11-go z St. Cloud do Tuileryj na mieszkanie zimowe.

— P. Peruzzi, Minister Rezydent Wielkiego Xięcia Toskańskiego przy dworze Paryżkim, wyjechał dzisiaj do Brukselli, z poleceniem dyplomatycznem swego dworu. Mówią, że Wielki Xiążę przyjął na siebie pośrednictwo w nieporozumieniach, zaszytych między Stolicą Apostolską a dworem Belgijskim.

— Marszałek Bugeaud, który od powrotu z Algieru mało wyjeżdżał z Excidenil, przepędził niedawno kilka dni w Bordeaux, i zapowiedział swoim znajomym, że zaraz po otwarciu Izb udaje się do Paryża.

— Wiadomości nadeszłe z Algieru w d. 1-m grudnia potwierdzają nowy obrót rzeczy w Marokko, poruszenie wojsk Cesarzkich przeciw Abd-el-Kaderowi i niebezpieczne położenie Emira. Krążyła nawet w Algierze pogłoska, którąby przedwczesną nazwać można, że Emir miał wynurzyć zamiar poddania się Xięciu Aumale. Nie przywiązując żadnej wiary do tój pogłoski, musimy

вѣря этому слуху, мы однако же можемъ сообщить, что Его Высочество герцога Омальскій, дѣйствительно получалъ важныя депеши изъ западныхъ провинцій, и что вѣдѣвъ за нимъ отиравався былъ пароходъ *Solon* съ депешами къ генералу Ламорисьеру. Подтверждается также извѣстие, что новый кайдъ провинцій Ушды, пользуясь присутствіемъ мароккискаго Султана въ Фецъ и сосредоточеніемъ тамъ многочисленнаго войска, склонилъ на его сторону непокорныя племена въ этой провинціи, и что эти племена обязались даже прислать значительное число конницы Султану. Говорятъ, что этотъ умный кайдъ истолковалъ подвластными ему племенамъ, что Абд-аль-Кадеръ есть похититель и бунтовщикъ, покушающійся на права верховнаго властителя правовѣрныхъ. Впрочемъ, генералъ Ламорисьеръ находится близъ самой мароккискаго границы, и во всякомъ случаѣ будетъ дѣйствовать по указанно обстоятельству.

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ, что всѣ начальники Зондербунда съ нѣкоторымъ числомъ лезуитовъ, бѣжали изъ Кантона Валлиса въ Сардинію.

А н г л и я.

Лондонъ, 5 Декабря.

Въ *Times* извѣстили о прибытіи Сэръ Стратфорда Кэвнига въ Парижъ, на пути въ Бернъ, и сообщаютъ вмѣстѣ съ тѣмъ пункты, которые составятъ основанія посредничества пяти державъ въ Швейцаріи. Предложеніе державъ о посредничествѣ сдѣлано Сейму и Зондербунду, и ограничивается слѣдующими пунктами: 1) чтобы католическіе кантоны прибѣгли, относительно религіозной части спора, къ совѣту Священнаго Престола; 2) чтобы Сеймъ принялъ на себя защиту тѣхъ кантоновъ, которыхъ независимости угрожаютъ; 3) расторженіе Зондербунда; 4) общее и взаимное обезоруженіе; 5) обѣщаніе не нарушать и ни какимъ образомъ не измѣнять союзнаго договора, безъ единодушнаго согласія всѣхъ кантоновъ. Если посредничество будетъ принято на этихъ основаніяхъ, то представители пяти державъ немедленно приступятъ къ дѣлу примиренія. Въ случаѣ же отказа, пять державъ почтутъ попытку посредничества оконченною, возвратятся въ прежнее положеніе, и будутъ дѣйствовать сообразно съ обстоятельствами.

— Извѣстія изъ фабричныхъ округовъ уже болѣе успокоительны. Въ Манчестерѣ, на нѣсколькихъ фабрикахъ, принято большое число работниковъ, такъ, что 2,500 чел. опять нашли способъ къ пропитанію.

— Значительнѣйшая часть обществъ желѣзныхъ дорогъ въ Англіи приостановила дальнѣйшія на нихъ работы, въ слѣдствіе критическаго положенія финансовъ, и по причинѣ невѣроятности, чтобы акціонеры могли произвести новыя взносы.

— Сегодня сообщаютъ о новомъ банкротствѣ дома Ульяма Памбертона и комп., производящаго торговлю съ Канадою. Приостановили также уцату Г-нъ Фрозманъ и компанія.

— Въ *Ednburg Chronicle* сообщаютъ, что герцога Ротбургъ, графъ Эглингтонъ и Г. Кембелъ обанкротились. Въ *Globe* присовокупляютъ, что лордъ Эглингтонъ все свое имущество передалъ своимъ кредиторамъ, за обезпеченіе для него по 500 фунт. стерл. въ годъ. Также лордъ Кенморъ въ Галловѣ объявляеъ въ одной изъ шотландскихъ газетъ банкротомъ.

7 Декабря.

Совѣщаніе парламента. Засѣданіе нижней палаты 5 и 6 Декабря. Пренія по торговому перелому и банковому вопросу кончились 5 числа, и прорекъ канцлера казначейства, о назначеніи комитета для соображенія обоихъ предметовъ, какъ уже мы сообщали, приняты большинствомъ 257 голосовъ противъ 45. Вчерашнія пренія касались ирландскаго понудительнаго билля, вторичное чтеніе коего состоялось на очереди. Прежде чѣмъ приступилъ къ нему, лордъ Пальмерстонъ далъ отвѣтъ на сдѣланный ему вопросъ относительно швейцарскихъ дѣлъ, со стороны Г. Осборна, желавшаго знать, получило ли правительство отвѣтъ на предложенное имъ посредничество въ Швейцаріи, и какого онъ содержанія? Лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ, что по предложеніи посредничества, получено было извѣстіе, что въ Швейцаріи кончилось безпокойство, а такъ какъ посредничество мо-

jednakże donieść, że Xiążę otrzymał rzeczywiście ważne depesze z zachodnich prowincyj, i że zaraz potem wysłano okręt parowy *Solon* z depeszami do Jenerala Lamoriciere. Potwierdza się także, że nowy Kaid prowincyj Uzdy, korzystając z obecności Cesarza w Fezie i liczących wojsk tam zgromadzonych, przeciągnął na jego stronę niekoronę tej prowincyj plemiona, które nawet zobowiązały się wysłać znaczny oddział jazdy na pomoc Cesarzowi. Mówią, że światły ten Kaid wpłynął także na plemiona poruczone jego władzy i pod względem religijnym, gdyż wystawił im Abd-el Kadera jako przywłaszczyceła i buntownika, który wdiera się w prawa najwyższego zwierzchnika wiernych. Bądź co bądź, Jenerał Lamoriciere znajduje się już przy samej granicy Marokkańskiej, gdzie czeka nad wypadkami i w razie potrzeby działać potrafi.

— *Journal des Débats* donosi, że wszyscy naczelnicy Oddzielnej Ligi w Szwajcaryi, wraz z pewną liczbą Jezuitów schronili się z Kantonu Wallis do kraju Sardyjskiego.

А н г л и я.

Лондонъ, 5 грудня.

Въ *Times* donoszą o przybyciu Sir Stratforda Caning do Paryża, w podróży jego do Bernu, i o biał tego przygotują punkta, które stanowić mają zasadę pośrednictwa pięciu mocarstw w Szwajcaryi. Propozycja mocarstw względem pośrednictwa uczyniona została Sejmowi i Oddzielnej Lidze i ogranicza się do następujących punktów: 1) aby Kantony Katolickie, we względzie religijnj części sporu, udały się po radę do Jego Świątobliwości Papieża; 2) aby Sejm przyjął na siebie obronę tych Kantonów, którychby niezawisłość była zagrożoną; 3) rozwiązanie Oddzielnej Ligi; 4) ogólnie i wzajemne rozbrojenie; 5) obietnica nie naruszać i w żaden sposób nie zmieniać aktu Związkowego, bez jednomyślnj zgody wszystkich Kantonów. Jeśli pośrednictwo zostanie przyjęte na powyższych zasadach, tedy Reprezentanci pięciu mocarstw niezwłocznie przystąpią do dzieła pojednania. W razie zaś odrzucenia, rzeczony mocarstwa uważać będą swoje pośrednictwo za skończone i powrócą do uprzedniego swego stanowiska, aby działać stosownie do okoliczności.

— Wiadomości z obwodów fabrycznych są więcej zaspokajające. W Manchester kilka fabryk przybrało większą liczbę robotników, tak, że 2,500 ludzi znalazło znowu utrzymanie.

— Większa część towarzystw kolei żelaznych w Anglii, zawiesiła dalsze około nich roboty, w skutku krytycznego stanu finansów krajowych i z powodu niepodobienstwa nowych zaliczeń ze strony akcyonaryuszów.

— Donoszą dziś o nowém bankrutwie domu William Pamberton i spółki, prowadzącego handel z Kanadą. Zawiesili także wypłaty P. Trueman i spółka.

— *Ednburg-Chronicle* donosi, że Xiążę Rotburgh, Hr. Eglington i P. Campbell zbankrutowali. *Globe* dodaje, że Lord Englington cały swój majątek oddał swym wierzycielom za zapewnienie mu rocznie 500 f. szt. Podobnie Lord Kenmure w Galloway, ogłoszony jest w jednej szkockiej gazecie bankrutem.

Dnia 7 grudnia.

Obroady Parlametu. Posiedzenie Izby Nizszej w d. 5 i 6 grudnia. Rozprawy nad przesileniem handlowem i kwestją bankową zostały ukończone d. 5, i wniosek Kanclerza skarbu, o mianowanie Komitetu do rozstrąśnienia obudwóch przedmiotów, większością głosów 257 przeciw 45 przyjęty. Wczorajsze narady dotyczyły Irlandzkiego zmuszającego bilu, którego powtórne odczytanie następowало w porządku dziennym. Nim jednak do tego przystąpiono, Lord Palmerston udzielił odpowiedź na uczynione mu zapytanie względem interesów Szwajcaryi przez P. Osborne, który się pragnął dowiedzieć, czy i jaką otrzymał odpowiedź rząd na swe ofiarowane pośrednictwo w Szwajcaryi? Lord Palmerston odpowiedział, iż po proponowaniu pośrednictwa, otrzymano wiadomość, że wojna domowa w Szwajcaryi już jest skończona, gdy zaś pośrednictwo tylko między dwoma wojującymi stronicami może mieć miejsce, a takie stronicotwa już nie

жеть существовать между двумя сторонами, изъ которыхъ одной уже нѣтъ, поэтому и посредничество сдѣлалось уже вообще не нужнымъ.

Пренія по проекту министра внутреннихъ дѣлъ относительно вторичнаго чтенія билля объ уничтоженіи преступленій въ Ирландіи, представляли мало занимательнаго. Послѣ рѣчей ирландскихъ членовъ противъ проекта, Г. Фагонъ предложилъ отерочить пренія; но это предложеніе отвергнуто было значительнымъ большинствомъ, и дальнѣйшія пренія по вторичному чтенію сего билля будутъ происходить завтра.

— Въ верхнемъ парламентѣ занимались также ирландскими дѣлами, но не дошли еще до результата.

— Парламенту подано 18 прошеній, о запрещеніи Евреямъ занимать должности членовъ въ парламентѣ, и только три прошенія, о предоставленіи имъ этого права.

— Коммиссія объ ирландскихъ дѣлахъ, имѣла третьяго дня съ стать-секретаремъ Ирландіи продолжительную конференцію съ тою цѣлію, чтобы получить отъ него нѣкоторую сумму въ счетъ назначеннаго этой странѣ пособія, на окончаніе начатыхъ тамъ публичныхъ работъ; но онъ отвѣчалъ, что при нынѣшнемъ положеніи финансовъ, не можетъ этого сдѣлать.

— Директоры ирландскаго банка понизили проценты съ семи на шесть.

— Отчетъ о торговлѣ и мореплаваніи соединенныхъ королевствъ, въ теченіи послѣднихъ десяти мѣсяцевъ, гораздо благоприятнѣе, чѣмъ ожидали. Отпускъ за границу былъ довольно значителенъ, а ввозная торговля не мало увеличила государственные доходы.

— Въ Нью-Орлеанѣ съ 5-го Іюля по 20-е Октября умерло 2,544 чел. отъ желтой лихорадки, въ томъ числѣ однихъ Нѣмцевъ 926 чел. Въ продолженіе того же времени умерло въ Канадѣ отъ такъ называемой корабельной лихорадки 9,000 европейскихъ выходцевъ.

Г Е Р М А Н І Я .

Королевство Виртембергское.

Засѣданія Баварскаго сейма закрыты 30 Ноября. Принцъ Луйтпольдъ, уполномоченный Королемъ, объявилъ о закрытіи сейма, члены котораго разошлись при восклицаніяхъ: „да здравствуетъ Король!“

— Въ здѣшнихъ газетахъ сообщаютъ, что профессоръ и академикъ, докторъ Шафгейтль, добылъ, по изобрѣтенной имъ методѣ, изъ 10 тн центнеровъ пещу, взятаго въ рѣкѣ Иннѣ, близъ Розенгейма, 12 гульденовъ золота. По этому случаю, правительство предписало, испытать сей способъ въ большомъ размѣрѣ.

Франкфуртъ на Майнѣ, 3 Декабря.

Осьмой корпусъ союзной арміи имѣеть быть поставленъ на военную ногу.

— Изъ Кобленца сообщаютъ, что тамъ получено повелѣніе созвать военные резервы и поставить войска на военную ногу, такъ чтобы каждый баталіонъ состоялъ изъ 1,000 человекъ.

— Гессенскій герцогъ, Курфиреть, намѣренъ подвергнуть измѣненію государственное учрежденіе, введенное въ странѣ покойнымъ его родителемъ.

Кеттенъ, 24 Ноября.

Объявленіе, прибитое на углахъ улицъ, возвѣстило жителямъ, что Кеттенскія владѣнія присоединены къ Дессаускимъ. Герцогъ Ангальтъ-Бернбургскій, не имѣя ни какой надежды на наслѣдство, отказался отъ своихъ правъ.

Ш В Е Й Ц А Р І Я .

Форортъ письменно извѣстилъ иностранныя державы о покореніи Зондербунда.

— Постоянно получаютъ самыя печальныя извѣстія о страшномъ опустошеніи, которому подвергелъ Луцернскій Кантонъ, въ послѣднія двѣ недѣли, отъ враговъ и друзей. Одинъ очевидецъ пишетъ объ этомъ: „Проѣзжая по недавно еще богатому Луцернскому Кантону, вездѣ находишь разрушеніе, горе, нужду, и нигдѣ нѣтъ мира, который, по обѣщанію радикаловъ, должна была доставить война. Въ разныхъ мѣстахъ ужасно свирѣствовала месть тѣхъ изъ войскъ

истиня, посредничество więc w ogólności miejsca mieć nie może.

Rozprawy nad wnioskiem Ministra spraw wewnętrznych o drugie odczytanie bilu względem przytłumienia zbrodni w Irlandyi, mało przedstawiały interessu. Pomowach członków Irlandzkich przeciw wnioskowi, P. Fagan zaproponował odroczenie rozpraw do 6-ciu miesięcy, (forma odrzucenia), ale ta propozycja znaczną większością odrzuconą została i dalsze rozprawy nad drugim odczytaniem odroczone tylko do dnia następnego.

— W Izbie Wyższej zajmowano się także interessami Irlandyi.

— Do parlamentu podano 18 prośb, za wyłączeniem Żydów od urzędu członków parlamentu, a trzy tylko za udzieleniem im tego przywileju.

— Kommissya Irlandzka miała zawezoraj długą naradę z Sekretarzem Stanu Irlandyi, w celu pozyskania od niego zaliczenia z funduszu przeznaczonego dla tego kraju, na ukończeniu rozpoczętych tamże robót publicznych; Minister odrzekł jej na to, że obecny stan skarbu nie dozwala mu tego uczynić.

— Dyrektorowie banku Irlandzkiego zniżyli procent z siedmiu na sześć.

— Sprawozdanie o handlu i żegludze połączonych Królestw, z ostatnich dziesięciu miesięcy, daleko jest pomyślniejsze, niż się spodziewano; dosyć było wywozu za granicę, a przywóz pomnożył znacznie dochody Państwa.

— W Nowym-Orleanie od 5-go lipca do 20 października umarło 2,544 osób na żółtą gorączkę, a między temi 926 Niemców. W tymże samym przeciągu czasu umarło w Kanadzie na febrę okrętową 9,000 przybyłych z Europy wychodźców.

Н І Е М С Y .

Z Królestwa Bawarskiego.

Sejm Królestwa Bawarskiego zamknięty został 30 listopada. Xiążę Luitpold opatrzony pełnomocnictwem Króla, oznajmił zakończenie obrad Stanom, które się rozeszły wydając okrzyki: „Niech żyje Król!“

— W tutejszych gazetach pisać, że Professor i Akademik, Doktor Schafheitl, wy dobył, podług wynalezionego przez siebie sposobu, z 16 centnarów piasku, wziętego z rzeki Inn, niedaleko Rosenhejmu, 12 guldenów złota. Z tego powodu, rząd zalecił, wypróbować ten sposób na większą skalę.

Frankfurt nad Menem, 3 grudnia.

Osmy korpus armii Związkowej ma być postawiony na stopie wojennej.

— Piszą z Koblencyi, że tam nadszedł rozkaz zwolania rezerw wojennych i postawienia wojska na stopie wojennej, tak, aby każdy batalion liczył 1,000 ludzi.

— Xiążę Elektor Heskki postanowił poddać pewnej modyfikacyi ustawę nadającą krajowi przez zmarłego ojca.

Köten, 24 listopada.

Ogłoszenie, poprzybijane na rogach ulic, obwieściło mieszkańcom, że posiadłości Kötenkie wcielone zostały do Xięstwa Dessau. Xiążę Anhalt-Bernburg, nie mając żadnej nadziei następstwa, zrzekł się swojego prawa.

S Z W A J C A R Y A .

Rządzący Kanton zawiadomił pismem obce mocarstwa o pokonaniu Oddzielnej Ligi

— Ciągłe nadchodzą smutne wiadomości o strasznym zniszczeniu, którego doznał Kanton Lucerny w ostatnich dwóch tygodniach, tak od przyjacioł jak i nieprzyjacioł. Pewny świadek naoczny tak o tém pisze: „Przejeżdżając przez niedawno jeszcze bogaty Kanton Lucerny, wszędy napotykasz zniszczenie, pędzę, smutek, a nigdzie śladów pokoju, który, według obietnic radykalistów, miała prowadzić wojna. W różnych miejscach okropne zostawiła ślady zemsta tej części wojska Dwunastu Kantonów, która

Двадцати Кантоновъ, которыя вступили въ Луцернъ, 31-го Марта 1845, волонтерами, но были тогда разбиты и содержимы въ плѣну въ Иезуитской Церкви. Многие дома въ Луцернѣ были совершенно разрушены, мебель изломана, даже сорваны въ комнатахъ обои. Въ Энтлибухѣ страшно бушевала шайка сволочи изъ Бернского Кантона, слѣдовавшая за резервною дивизіею Оксенбейна. Въ Зурзе, Мюнстерѣ и Нейендрфѣ, радикалы возставляли шести свободы съ разными надписями. Часто заставляли солдатъ ландштурма цѣловать ихъ и восклицать: „Да здравствуетъ Швейцарскій Союзъ!“ Въ Нейкирхѣ волонтеры, погребенные въ 1845 въ кладбища, были вырыты, и викарій принужденъ былъ торжественно похоронить ихъ на кладбищѣ. Наибольше жалуются веноду на Бернцевъ и Базельцевъ, какъ самыхъ грубыхъ и необузданныхъ людей; напротивъ того, очень хвалятъ Цюрихскія войска за ихъ человеколюбивое поведение.

— Число убитыхъ и раненыхъ съ обѣихъ сторонъ меньше, нежели какъ сначала полагали. Войска Сейма лишились около ста человекъ убитыми и ранеными. Въ гористой мѣстности, ружейный огонь не могъ причинить большого вреда ни той, ни другой сторонѣ.

— Иезуиты Швицкаго Кантона удалились. Сами Швиццы опустошили, какъ говорятъ, внутренность дома Иезуитовъ. Фрейбургъ лишенъ не всѣхъ религіозныхъ орденовъ; въ этомъ кантонѣ находятся еще: 1) Францисканцы, орденъ благороднаго Патера Жирарда, оказавшаго народному воспитанію великія услуги, котораго превосходное сочиненіе о воспитаніи, писанное на его природномъ языкѣ, было увѣнчано недавно Французскою Академіею первою большою преміею. Онъ живетъ въ французскомъ монастырѣ въ Фрейбургѣ. 2) Капуцины. 3) Августинцы. 4) Бернардинцы. 5) Картезианцы. 6) Визитантки. 7) Капуцинки. 8) Бернардинки. 9) Уреулики. 10) Госпиталинки. Декретъ объ уничтоженіи разныхъ религіозныхъ орденовъ касается лишь тѣхъ, которые еще не существовали въ 1815, и слѣдовательно не обезпечены актомъ Союза.

Испанія.

Мадридъ, 23 Ноября.

Во вчерашнемъ засѣданіи кортесовъ участвовало все министерство. Президентъ совѣта, генералъ Нарваэзъ, произнесъ длинную уѣчь, въ которой говоря о политикѣ замѣтилъ, что для сохраненія строгаго правосудія, должно совершенно забыть прошедшее, и для всѣхъ партій являть политическую терпимость.

— Въ *Eco del Comercio* снова начинаютъ писать объ угрожающемъ министерскомъ переломѣ Гг. Нарваэзъ, Сарториусъ и Орландо можетъ быть оставить кабинетъ и будутъ замѣнены г-ми Мошь, Пидаль и Кончею. Г. Говзалесъ-Браво получилъ уже портфель министра иностранныхъ дѣлъ, вмѣсто маркиза Каза-Ирухо. Сей послѣдній получить постъ въ Парижѣ.

— Ген. Донъ Мануэль де ла Конча отказывается отъ назначенія посланникомъ въ Парижъ, и проситъ, чтобы военный министръ возвратилъ ему мѣсто генерал-капитана Каталоніи. Генералъ Примъ прибылъ въ Кадиксъ, откуда онъ отправляется въ Порторико. Генералъ Серрано введенъ въ должность генерал-капитана Гренадской-Области.

— Въ *Heraldo* пишутъ, что министерство назначило 12,000,000 реаловъ, звонкою монетою, на уплату, слѣдующаго за прошедшее время, жалованья духовенству.

— Извѣстіе, что г-нъ Истурисъ отказался отъ должности посланника въ Лондонѣ, подтверждается.

— Новый португальскій посренный въ дѣлахъ при здѣшнемъ дворѣ, Васко-Пинто-Бельсамао, прибылъ въ Мадридъ.

28 Ноября.

Со времени возвращенія Королевы Христинны, всѣ врачи Королевы Изабеллы удалены изъ дворца, и къ Ея Величеству опредѣленъ лейбъ-медикомъ нѣкто

вкročыла была негдѣсь до Луцерны, 31 марта 1845 г. jako ochotnicy, ale była naowczias por. zona i trzymana w więzieniu w Kościele Jezuitów. Wiele domów w Lucernie uległo zupełnemu zniszczeniu, sprzęty zostały połamane, nawet zdarto obicie w pokojach. W Entlibuch okropnych dopuściła się nadużyć banda włóczęgów z Kantonu Bernuńskiego, która szła w ślad za odwodową dywizją Ochsenbeina. W Sursee, Münster i Neuendorf radykałiści stawiali drzewa wolności z różnemi napisami, i nieraz zmuszali żołnierzy z milicyi całować je i wydawać okrzyki: „Niech żyje związek Szwajcarski!“ W Neuekirche, ochotnicy pogrzebieni r. 1845 po za obrębem emantarza, zostali wykopani i Wikaryusz był zmuszony pogrześć ich uroczyście na emantarzu. Najwięcej uskarżają się na mieszkańców Bernu i Bazylei, jako najgrubszych i niepomawianych ludzi, kiedy przeciewnie bardzo chwalą wojsko Kantonu Zürich za jego ludzkie postępowanie.

— Liczba zabitych i ranionych z obudwóch stron, mniejsza jest niż zrazu sądzono. Wojska Sejmu utraciły około 100 ludzi w zabitych i ranionych. W położeniu górzystém ogień z ręcznej broni nie rzucił wielkiej szkody tak jednej jak i drugiej stronie.

— Jezuitci z Kantonu Szwyc. usunęli się za granicę. Sami mieszkańcy tego Kantonu, złupili, jak mówią, wnętrze domu Jezuitów. Fryburg został pozbawiony nie wszystkich zakonów; w tym Kantonie jeszcze się znajdują: Franciszkanie, zakon szlacheckiego Ojca Girard, który położył wielkie zasługi pod względem narodowego wychowania i którego wzorowe dzieło o instrukcyi, pisane w języku ojezystym, niedawno zostało uwienieczone przez Akademię Francuzką i otrzymało pierwszą wielką nagrodę. Pisarz ten znakomity mieszka w klasztorze Franciszkańskim w Fryburgu. 2) Kapucyni. 3) Augustynianie. 4) Bernardyni. 5) Kartuzy. 6) Wizytki. 7) Kapucynki. 8) Bernardynki. 9) Urszulinki. 10) Szpitalniczki. Dekret o zniesieniu różnych zakonów ściąga się tylko do tych, które jeszcze nie istniały w r. 1815, a następnie nie są zawarowane przez akt związkowy.

Hiszpania.

Madryt, 23 listopada.

Na wczorajszym posiedzeniu Korteżów, całe ministerstwo było obecne. Prezes Rady, Jeneral Narvaez, miał długą mowę, w której odmalował politykę gabinetu, zależając, podług niego, na tém, aby zachować ścisłą sprawiedliwość, zapomnieć zupełnie o przeszłości, i dla wszelkich stronniectw okazywać tolerancją polityczną.

— *Eco del Comercio* donosi już znowu o przesileniu ministeryalném. Panowie: Narvaez, Sartorius i Orlando, mają z gabinetu wystąpić i być zastąpieni przez Panów Mon. Pidal i Concha. P. Gonzales Bravo powołany już został na Ministra spraw zagranicznych, w miejsce Marg. Casa-Irujo. Ostatni udać się ma na posadę do Paryża.

— Jeneral Don Manuel de la Concha, nie chce przyjąć poselstwa w Paryżu; żąda oraz, aby Minister wojny przywrócił go do kapitaństwa jeneralnego Katalonii. Jen. Prim przybył do Kadyxu, żąda udaje się do Porto-Ricco. Jeneral Serrano objął już urząd Jeneralnego Kapitana prowincyi Grenady.

— *Heraldo* donosi, że gabinet postanowił przeznaczyć 12 milionów realów w brzęczącej monecie, na spłacenie zaległej płacy duchowieństwu.

— Potwierdza się, że P. Isturiz złożył posadę poselską w Londynie.

— Nowy sprawujący interessa Portugalskie przy dworze tutejszym, Vasco Pinto Belsamao, przybył do Madrytu.

Dnia 28 listopada.

Od powrotu Królowej Krystyny wydalono z pałacu zwykłych lekarzy Królowej Izabelli, a natomiast pieczę nad jej zdrowiem poruczono niejakiemu Nunez, nie mają-

Нунецъ, неимѣющей никакого понятія о медицинѣ, по который дѣлаетъ чудеса въ врачеваніи. Медики возстали противъ назначенія этого человѣка, почитая его шарлатаномъ. Юная Королева, съ нѣкотораго времени утратила свой свѣжій цвѣтъ лица, что подало поводъ къ различнымъ толкамъ за границею. Вчера королевская фамилія была на охотѣ въ Пардо. Свѣрхъ вѣтеръ былъ такъ силенъ, что ломалъ деревья въ лѣсу; однако Королевѣ позволено было охотиться, между тѣмъ какъ супругъ Е. В. и вдовствующая Королева оставались въ дворцѣ Пардо.

— Главнымъ предметомъ разговоровъ служить здѣсь теперь убійство одной дѣвicy, рѣдкой красоты, родственницы духовника царствующей Королевы состоявшей въ штатѣ Королевы Маріи-Христіны и жившей во дворцѣ. Выломавъ дверь комнаты, гдѣ она жила, несчастную нашли съ перерезаннымъ горломъ. Это преступленіе, совершенное днемъ, сопровождается чрезвычайно-таинственными обстоятельствами. Убійца имѣлъ время вымыть себѣ руки о-де-колономъ, который, въ бутылкѣ, стоялъ въ этой комнатѣ; даже у него достало духа обтереть ихъ бѣлымъ фарухомъ, бывшимъ на жертвѣ. Рана была такъ глубока, что голова почти отделилась отъ туловища. Врачи объявили, что не прошло и часа отъ совершенія преступления до его открытія. Все теряется въ догадкахъ объ этомъ печальномъ происшествіи, подавшемъ поводъ къ слухамъ всякаго рода.

— И между Испанцами нашелся человѣкъ, который полагаетъ, что онъ удовлетворительнымъ образомъ успѣлъ рѣшить задачу о воздухоплаваніи. Одинъ ученый въ Медина-Сидоніи, какой-то Г. Монтемайоръ, препроводилъ къ Королевѣ Изабелѣ подробный планъ, въ которомъ описывается изобрѣтенную имъ воздухоплавательную машину, съ помощію которой въ продолженіи 10-ти часовъ можетъ онъ перелетѣть по воздуху изъ Кадикса въ Мадридъ и опуститься на главный балконъ замка. Машину эту онъ называетъ *Долосомъ*, и проситъ Королеву объ отпускѣ ему 15,000 тяжелыхъ піастровъ, на которые онъ хочетъ устроить свою машину такъ, что она будетъ въ состояніи двигать двѣ пушки, вѣсколко не теряя своей быстроты. Изобрѣтателю, какъ видно изъ плана, весьма хорошо известны затрудненія, которыя дониндѣ встречались относительно направленія полета воздушныхъ шаровъ, но онъ увѣряетъ, что побѣдилъ ихъ совершенно. Онъ употребляетъ для сего наполненные водородомъ шары, заключающіе въ себѣ другіе шары, частию пустые (съ разряженнымъ воздухомъ), частию наполненные сжатымъ воздухомъ, и соединенные между собою трубками. Такимъ образомъ посредствомъ пропуска воздуха изъ одного шара въ другой, думаетъ производить подниманіе, опусканіе и движеніе машины.

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 29 Ноября.

Во всѣхъ португальскихъ провинціяхъ произведены были вчера выборы избирательныхъ комитетовъ, дѣлженствующихъ избрать депутатовъ. Здѣсь въ столицѣ они произошли совершенно въ пользу кабралистовъ; комитетъ считаетъ 5 535 кабралистовъ, и только 3,630 сентябристовъ. Министерскіе кандидаты пали все, что подало поводъ къ распространенію слуха объ распущеніи кабинета. Герцогъ Салданья обнародовалъ въ газетѣ *Diario* о присоединеніи своемъ къ кабралистамъ. Равнообразно и въ Оporto, сколько извѣстно, выборы произошли въ пользу сей же партіи.

цему żadnego wyobrażenia o sztuce lekarskiej, atoli wstawionemu przez nadzwyczajne kuracye. Lekarze stolicy oświadczyli się wyraźnie przeciw powołaniu na przyboczne-go lekarza Królowej, człow ieka, będącego pewnym rodzajem szarlatana. Młoda Królowa straciła od niejakiego czasu swą zwykle zdrową cerę: co stało się powodem do rozmaitych pogłosek za granicą. Wczoraj, Królowa rodzina była na polowaniu w Pardo. Wiatr, dmący z połudcy, wiał tak silnie, że obalał drzewa w lesie, jednakże dozwolono polować Królowej Izabelli, kiedy przeciwnie jej matka i małżonek, odziani w ciepłe futra, bawili w zamku Pardo.

— Głównym przedmiotem rozmów, jest tu w tej chwili zabójstwo jednej młodej osoby, rzadkiej piękności, krewnej spowiednika panującej Królowej, zostającej przy dworze Królowej Marii Krystyny i mieszkającej w pałacu. Znaleziono ją z przetrziętym gardłem we własnym swoim mieszkaniu, którego drzwi wylamać musiano. Morderstwo to popełnione w środ dnia, zdaje się być połączone z nadzwyczaj tajemniczymi okolicznościami. Zabójca miał czas obmyć ręce wodką Kolonską, która w szkiance stała na stole, i miał nawet dość sily otrzeć je białym farfuzkiem, który zamordowana miała na sobie. Rana w szyi była tak głęboka, że głowa była całkiem prawie odcięta od tułowu. Lekarze zapewnili, że między popełnieniem a odkryciem morderstwa nie mogło upłynąć więcej niż godzinę czasu. Wszyscy tu gubią się w domysłach względem tego okropnego zdarzenia, które staje się powodem do różnego rodzaju pogłosek.

— I pomiędzy Hiszpanami znalazł się jeden, co sądził że w sposób zadawalniający rozwiązał zadanie żeglugi na powietrznej. Uczony w Medina Sidonia, niejaki P. Montemayor, przesłał Królowej Izabelli obszerny plan, w którym opisuje wynalezioną przez siebie aerostaticzną maszynę, za pomocą której, w przeciągu 10 godzin, chce przelecieć powietrzem z Kadyxu do Madrytu i spuścić się na główny balkon zamku. Maszynę tę nazywa *Kolusem*, i uprasza Królowę, aby mu zaliczyła 15,000 ciężkich piastrow przy pomocy których, chce swą maszynę tak zbudować, że będzie mogła zabrać dwa działa, nie tracąc przez to nic na szybkości swojej. Przedsiębiorca (jak się z planu jego okazuje) zna z resztą bardzo dobrze trudności, jakie dotychczas nastęrczały się względem kierunku żeglugi na powietrznej, ale utrzymuje, że je przez swój wynalazek pokona. Używa on do tego napelutonych wodorodem kul, w których znajdują się znowu inne, częścią próżne (t. j. mające powietrze wypompowane), częścią scisnionem powietrzem napelnione, a wszystkie połączone z sobą za pomocą rur. Przez przepuszczanie więc powietrza z jednej kuli do drugiej, uskutecznić chce wznoszenie się, spadanie i nadanie kierunku maszynie.

PORTUGALIA.

Lizbona, 29 listopada.

We wszystkich prowincjach portugalskich odbyły się wczoraj wybory komitetów wyborczych, które z pośród siebie wybiorą znowu Deputowanych. Tu w stolicy wypadły zupełnie na korzyść Kabralistów, albowiem komitet wyborczy liczy 5,535 Kabralistów, a tylko 3,630 Septembrystów. Ministeryalnui kandydaci wszyscy upadli znowu. Wszyscy się wieści o zmianie gabinetu. Xiąż Saldanha ogłosił w dzienniku *Diario* formalne swoje połączenie się z Kabralami. I w Oporto, o ile wiadomo, wybory wypadły także na korzyść tego stronnictwa.